

ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการการจัดบริการสุขภาพ
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

นางงามทรัพย์ เทศะบำรุง

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

ISBN 974-567-806-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

012809

OPINIONS OF TEACHERS CONCERNING PROBLEMS AND NEEDS FOR
SCHOOL HEALTH SERVICES IN THE ELEMENTARY SCHOOLS UNDER
THE JURISDICTION OF THE BANGKOK METROPOLITAN
ADMINISTRATION

Mrs. Ngamsub Tesabamrung

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Master of Education
Department of Physical Education
Graduate School
Chulalongkorn University
1987
ISBN 974-567-806-6

OPINIONS OF TEACHERS CONCERNING PROBLEMS AND NEEDS FOR
SCHOOL HEALTH SERVICES IN THE ELEMENTARY SCHOOLS UNDER
THE JURISDICTION OF THE BANGKOK METROPOLITAN
ADMINISTRATION

Mrs. Ngamsub Tesabamrung

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Master of Education
Department of Physical Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1987

ISBN 974-567-806-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์   ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการการจัดบริการ
สุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
โดย   นางงามทรัพย์ เทศะบำรุง
ภาควิชา   พลศึกษา สาขาวิชาพลศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์พัชรา กาญจนารัตน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาโทบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ศาสตราจารย์สุชาติ โสภประยูร)

.....
(รองศาสตราจารย์พัชรา กาญจนารัตน์)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรุณี สุรสิทธิ์)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพวณี ทอมสนิท)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์   ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการการจั้ดบริการ
 สุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุง เทพมหานคร

ชื่อนิสิต   นางงามทรัพย์   เทศะบำรุง

ภาควิชา   พลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์พัชรา   กาญจนารัตน์

ปีการศึกษา   2529

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาและ
 ความต้องการการจั้ดบริการสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา และ เพื่อเปรียบเทียบความคิด
 เห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการการจั้ดบริการสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา
 สังกัดกรุง เทพมหานคร ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน โดยใช้ตัวอย่างประชากรซึ่งเป็นครู
 ที่รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุง เทพมหานคร จำนวน
 210 คน แบ่งเป็นครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ 70 คน โรงเรียนขนาดกลาง 70 คน และ
 โรงเรียนขนาดเล็ก 70 คน

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามความคิดเห็นซึ่งประกอบด้วย
 ปัญหา 12 ด้าน และความต้องการ 3 ด้าน ไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 210 ฉบับ
 และได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวน 184 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.62 แล้วนำข้อมูลมา
 วิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ
 ทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป
 เอส ที เอส เอกซ์ (SPSSX-Statistical Pakage for the Social Science)

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาการจั้ดบริการสุขภาพในโรงเรียน พบว่า
 มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการทดสอบสายตาและการได้ยิน และด้าน
 การส่งเสริมสุขภาพของบุคลากรในโรงเรียน นอกจากนี้ อีก 10 ด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาการจัดการบริการสุขภาพในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก พบว่ามีปัญหาการจัดการบริการสุขภาพในโรงเรียนทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความต้องการของครูเกี่ยวกับการจัดการบริการสุขภาพในโรงเรียนพบว่า ครูมีความต้องการมากที่สุดในแต่ละด้านดังนี้

3.1 ด้านการบริหารงานบริการสุขภาพ ครูต้องการให้มีคณะกรรมการสุขภาพในโรงเรียนมากที่สุด

3.2 ด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก ครูต้องการให้มียาและเวชภัณฑ์ที่จำเป็นสำหรับปฐมพยาบาลและรักษาพยาบาลมากที่สุด

3.3 ด้านการดำเนินงานบริการสุขภาพ ครูต้องการให้นักเรียนได้รับการตรวจสุขภาพจากแพทย์มากที่สุด

4. การเปรียบเทียบความต้องการของครูเกี่ยวกับการจัดการบริการสุขภาพในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก โดยพิจารณาจากการจัดอันดับพบว่ามีความแตกต่างกันในด้านการบริหารงานบริการสุขภาพ และด้านการดำเนินงานบริการสุขภาพ

A

Thesis Title   Opinions of Teachers Concerning Problems and
Needs for School Health Services in the
Elementary Schools under the Jurisdiction of
the Bangkok Metropolitan Administration

Name   Mrs. Ngamsub Tesabamrung

Thesis Advisor   Associate Professor Pachara Kanjanarun

Department   Physical Education

Academic Year   1986

ABSTRACT

The purposes of the research were to study and compare the opinions of teachers concerning problems and needs for school health services in the elementary schools under the Jurisdiction of the Bangkok Metropolitan Administration, as varied by the various sizes of schools. The samples were teachers who took responsibility for school health services in the elementary schools under the Jurisdiction of the Bangkok Metropolitan Administration. The 210 subjects were randomized from three various sizes of schools, 70 teachers from large schools, 70 teachers from the medium schools and 70 teachers from the small schools. Questionnaires consisted of 12 problems and 3 aspects of needs were constructed and sent to the 210 samples. The 184 questionnaires accounted for 87.62 percent were returned. The data were then analysed to obtain percentages, arithmetic means, standard deviations. One-Way Analysis of Variance was employed to determine the mean difference. The SPSSX computer program was used to analyze the data in this study.

8

The findings were as follows :

1. The opinions of teachers concerning 2 problems in the school health service management were found in the moderate level. They were the vision screening and hearing test, and the health promotion for school personnel.

2. The comparison of school health service problems among the different size of schools, large, medium, and small was not significantly different at the level of .05.

3. The school health service needs were found in the most level of the top item of each aspect as the following :

3.1 To set up the school health committee was the top item of the aspect of school health service administration.

3.2 To have some medicine and medical supplies used for first aid and nursing was the top item of the aspect of facilities arrangement.

3.3 To have medical exam by physician for students was the top item of the aspect of school health service proceeding.

4. The comparison of school health service needs by the consideration of the need level among the three different size of schools, large, medium, and small revealed that there were differences on the two aspects. They were the school health service administration and the school health service proceeding.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากท่านรองศาสตราจารย์พัชรา กาญจนารักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้การช่วยเหลือแนะนำและตรวจแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งมาตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพวาทิ หอมสนิท ที่ช่วยให้คำแนะนำ สถิติ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิม ชัยวัชรภรณ์ ที่ให้คำแนะนำทางสถิติเพิ่มเติม และเขียนบทคัดย่อภาษาอังกฤษ และขอขอบพระคุณคณาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความ กรุณาตรวจแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยนี้ รวมทั้งผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูที่ให้ความร่วมมือ ในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี ตลอดจนได้รับความอนุเคราะห์จากอาจารย์วันชัย นุญรอด และอาจารย์จรรุวรรณ ตั้งศิริมงคล ในการทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ รวมทั้งบัณฑิตวิทยาลัย ที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการวิจัยนี้ โดยเฉพาะ อย่างยิ่งขอขอบพระคุณ คุณสฤกษ์พงศ์ เทศะบำรุง ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ อันสำคัญให้การวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มา ณ ที่นี้ด้วย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฉ

บทที่

1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
ข้อตกลงเบื้องต้น	6
คำจำกัดความในการวิจัย	6
2 วรรณคดีและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
การวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ	8
การวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ	13
3 วิธีดำเนินการวิจัย	19
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	19
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	19
การเก็บรวบรวมข้อมูล	21
การวิเคราะห์ข้อมูล	21
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	25
5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	62

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	72
ภาคผนวก	76
ประวัติผู้วิจัย	103

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและค่าร้อยละของครูที่รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียน จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ คุณวุฒิ ประสบการณ์การทำงาน การศึกษาอบรม และหน้าที่รับผิดชอบ	26
2	จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนที่จัดบริการสุขภาพในโรงเรียน จำแนกตามกิจกรรมบริการสุขภาพ	29
3	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านการจัดทำบัตรบันทึกสุขภาพนักเรียน	30
4	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านการตรวจสุขภาพนักเรียน	31
5	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านการปฐมพยาบาลและรักษาพยาบาล	32
6	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านการติดตามผลการรักษา	33
7	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านการจัดโภชนาการในโรงเรียน	34
8	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ	35
9	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง	36
10	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านการทดสอบสายตาและการได้ยิน	37

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ด้านการจัดสวัสดิภาพในโรงเรียน	38
12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ด้านการแนะแนวสุขภาพนักเรียน	39
13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหา ด้านการส่งเสริมสุขภาพจิต	40
14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหา ด้านการส่งเสริมสุขภาพของบุคลากรในโรงเรียน	41
15	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหา ด้านการจัดดำเนินงานบริการสุขภาพ	42
16	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัญหาด้านการจัดทำบัตรบันทึกสุขภาพ ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน	43
17	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัญหาด้านการตรวจสุขภาพนักเรียน ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน	44
18	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัญหาด้านการปฐมพยาบาลและรักษา พยาบาล ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน	45
19	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัญหาด้านการติดตามผลการรักษา ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน	46
20	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัญหาด้านการจัดโภชนาการในโรงเรียน ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน	47

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
21	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัญหาด้านการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน	48
22	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัญหาด้านการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน	49
23	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัญหาด้านการทดสอบสายตาและการได้ยิน ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน	50
24	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัญหาด้านการจัดสวัสดิภาพในโรงเรียนตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน	51
25	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัญหาด้านการแนะนำสุขภาพตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน	52
26	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัญหาด้านการส่งเสริมสุขภาพจิตตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน	53
27	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัญหาด้านการส่งเสริมสุขภาพของบุคลากร ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน	54
28	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัญหาด้านการจัดดำเนินงาน บริการสุขภาพ ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน	55
29	อันดับที่ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความต้องการด้านการบริหารงานบริการสุขภาพในโรงเรียน เรียงตามลำดับที่ และจำแนกตามขนาดของโรงเรียน	56

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
30	อันดับที่ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความต้องการด้านการจัดหา สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดบริการสุขภาพ เรียงตามลำดับที่ และจำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	58
31	อันดับที่ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความต้องการด้านการดำเนินงาน บริการสุขภาพ เรียงตามลำดับที่ และจำแนกตามขนาดของโรงเรียน	59